

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és esütőtökön. Előfizetheti helyben a szerzőtől a kiadó tulajdonosnál uri utca 435dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyébut pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok csak csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetés felvesztetik s pontosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország: előléptetések s halál-
zás; Hiteltörvények. Országgy. közlemény: (a rdi orsz. ülés részl.
folytatása a borsodi indítvány ügyében a kir. személyenké néze-
teivel együtt; aug. 23d. ker. ülés a kiszemelt indítványokat foly-
tatá, juristumok decr. napok s kir. sanctio tárgyában; az napi
orsz. rdi ülés a vallási sulyokat illető rdi 6d. üzenetel foglal-
kodott; aug. 24d. frdi ülés Fiume és Buccari kerül. rendezését
sajátbizottsága véleménye szerint állapítja meg; az e' napi orsz.
rdi ülés a hajdukerületi rendezést illető 2d. üzenetel vizsgálta;
aug. 26d. frdi ülés több üzenetel hitelesíté; az napi ker. ülés a
kiszemelt indítványok tárgyalását folytatá; a' váltó törv. módos-
sítása, a' pesti egyetem, gyorsírási s hasonszenvi tanszék,
polgár ifj. magy. kir. őrseregbe felvételtök s at iránt; az Vd. oszt.
séremlék folyt. a' 86-95 pontig; aug. 27d. ker. ülés a' részek ir-
ránti frdi 2d. választ nem fogadá el, városi követelek felszólítá-
sa az e' napi orsz. rdi ülésb. négy követelet vit ki a' 4d. rend az
élelmezési választmányhoz s a' büntető eljárást folytatá; bud-
pesti napló: fővárosi ujdonságok, pesti vásár általános sikere;
pesti ügyei közgyűlésb. K. L. és Sz. I. gr. indítványai, Esztergom
ügyei közgyűl. határozati.)

Spanyolország (Egyh. javak eladatását felfüggesztő rende-
let kihirdetettik.)

Anglia (Wolf letartóztatása Bocharában; orosz czári ajánlat
d. cz. és védszövetségre; O'Connell ügyi kérelmek lengyel me-
nekvők haza térése.)

Franciaország (touloni készülétek, marokkai hadügyi vi-
szonyok; Taiti miatti surlódás; indireet adó 'sat.)

Oroszország (Alexandra nighnő halála.)

Görögország (követválasztások s miniszterség állása)
Ertesítő.

Magyarország és Erdély.

A' nm. m. k. u. kincstár a' hradeki megürült sóárszedő
hivatal-irnok helyére Rády József eddigi uradalom-
igazgatósági gyakornokot nevezé ki, Ludwig Leopold
bogsányi ellenőrt saját kérelmére Sz. Andrára helyezte
által, ennek helyét pedig Bonay Imre szentai kaszná-
ra ruházta.

Néhai széki gr. Teleki József erdélyi korm. széki
tanácsos ritka erényű özvegye szül. széki gr. Teleki Zsó-
fia aug. 10d. rohasztó-láz következtében példás élete 61.
évben j. bblétre szenderült. Később korig kegyelettel fog-
ják emlegetni anyai, földesasszonyi s jótéti érdemeit
nemcsak számos övéji, magas rokoni s általalóji, ha-
nem a' két testvér-hazaszerte minden ismerősi s gyá-
moltoi. Béke hamvainak!

Hiteltörvények.

A' hirlapok utján közölt eszmék: hiteltörvény,
ipar, kereskedés, váltóintézet, pénzügy s hasonló tár-
gyában a' hiteltörvények változtatása s módosítása iránt
foglalának magokban némi indítványokat; azonban so-
hasem kimerítőleg egyenesen e' tárgy felett. Hogy e'
tárgy iránt kellő figyelmet gerjeszsek, azon indítványok
bírálatába bocsátkozom, részletekre vive át a' gondol-
kozás fonalát, mellyekből azon nézet tűnik föl, hogy
ha ez országgyűlésen hiteltörvényink különösen a' vál-
tótörvény változtatása s módosítása felől szó leend,
nem a' tudvalevő hirlapok utján is közölt megyei uta-
sítások szerinti visszalépést, sőt inkább a' váltójogi
gyors eljárást gátló némely akadályok elhárítását, s
azon intézkedések létrehozását nyerendjük, mellyek
által a' szigorú kötelezés szentségének erkölcsi hatá-
sal bíró teljesülése gyamolittatik.

Vissszalépés alatt értem azon kívánatot, vagy is
indítványt, hogy a' váltó-képesség csak kereskedőkre
szorittassék, mennyiben a' váltótörvények kereske-
dés emelésére indítványoztatvák. E' kívánat fonala azon
eszméből szövődött, hogy a' magyar adósnak pontosan
fizetni, hacsak nem kereskedő, nem is lehet; s a' haj-
dani kegyelmes adóssági perfolym után ezen szavak-
hoz: pontos fizetés, annak hijányában bírói gyors el-
járás — szokni nem lehet, s ha nincs pénz, a' pontos
fizetésnek el — de következményeinek nem lehet el-
maradni. Azilly feljajdulások pusztában el hangzók. Mert
a' magyar haza polgáiraivá nemcsak az inkább nemze-
tiellen kereskedőket, mint főkép birtokos uraimék ma-
gukat, hisszük felkenteknek; és midőn e' hon a' mivel-
nemzetek közt régóta hitelért sorárog, hogy terjed-
tebb közlekedési élet s kereskedési mozgást élvezhes-
sen, — és e' hitel, minden mivel nemzet bálványá —
mellynek homlokáról nyíltság sugárzik, ajakán becsü-
letszó ömlik el, lépésit határozott pontosság követi —
az erkölcsiségtől vezéreltetve, védszellemtől ápolja
az egyetemes nemzeti jóllétet, akkor a' váltóképesség-
megszorításról szót emelni ugyan gyáva gondolat. S ha
már az ipar és kereskedés ébredő fokain is a' miveltebb
nemzetek sorában kezdünk fellábolni, ne akarjuk ismét
bölcsőbe fektetni a' gyamolított ifju nemzet földbirto-

kosit, hogy így a' velők megizletett ipar és kereske-
dés szintet viszont a' hajdani szük körökbe mázolgas-
sák, csupán azért mert némelyek arcuk bemázolásá-
val, szemök behunyálával áldozatíva lönek az iparnak,
tudniillik a' vagyonszerzési iparnak. Illy surlódá-
soknak kelle lenni, mellyek nélkül nincs kisimulás;
valamint azokért, kik áldozatul tünnek föl, nem lehet a'
nemzet jövődjének sirját megásni. Sok példát hozhat-
nék elő a' váltóüzlet üdvös létének magasztalására. —
Több váltóüzletben éltek már a' földbirtokosok a' for-
gatványozással jólelküleg; megjő az idő, mellyben a'
váltóképességet jótéteménynek mindnyájan elismérend-
jük, ha azzal élni tudandunk. Igaz ugyan hogy a' föld-
birtokoson, kinek a' pontos váltóüzletet nem teljesíté-
se esetében, a' váltójogi gyors eljárás nyakára hághat,
minden áron segíni kell, de nem a' gyors eljárást visz-
szatorló, hanem gyamolító modorban. Nélkülözhetlen-
nek látszik az ősiség s általános betáblázás eltörlesz-
tése, mint a' földbirtok becsének emeltyűji, szinte az el-
adósult földbirtoka részének eladatása, az adósságtól
mentességre. Hogy pedig a' szenvedő váltóképesség
csak kereskedőkre szorittassék, sem szellemi sem anyá-
gi tekintetben üdvös nem lenne, s nincs is szükség reá.
Sőt inkább a' saját váltóképesség s kiterjeszthető; mert
ha idegen váltó saját rendeletre kiadathatik; az ettől
csupán alakjára, de lényegére nem különböző saját
váltók iránti képesség annyival inkább kiterjesztendő,
m i v e l mind kettőben a' szerződőket és bíróságot is
egyenlő elvek határozzák.

A' magyar földbirtok becsé akkor állhatna kellő
arányban azon értékkel, mellyet képvisel, ha az ősiség,
a' birtok bizonytalansága eltöröltetnék. Ez nem törté-
hetvén sokan így okoskodnak: a' megyei általános
betáblázást, kielégítésére csak hátulsó ajtónak tartja
a' váltóhitelező, e' mellett az adósnak ingóságát ugyan-
azon váltókövetelés fejében váltójogi végrehajtás fékén
tartani jogában áll, és ha ekként árverési fenyegetés
mellett az adóst haladéki kamatot uszorájával kop-
pasztja is, tünni kell; tünni kell azt is, hogy az ingatlan
vagyonra vezetett betáblázás végső ajtó a' hitelező biz-
tosságára, ez okon igazságosnak nem látják azt, hogy
a' már ingatlan vagyonra betáblázott váltókövetelés
ingókból is kielégíthetessék; s ugyanazért törvényt
ohajtanak az iránt: hogy a' váltóperfolym előtt betáb-
lázott váltó, mint ingóság és személyes hitelen ala-
puló, köztörvényi uton közjogi elvek szerint itéltes-
sék meg. — Ez indítvány ismét veszélyes visszalépés
lenne. Mert gondoljuk meg, s ne ámítsuk magunkat, mi
mivelt nemzetek példájaként akartuk hitelünket nevel-
ni, hitelt és bizodalmat kerestünk; kitártuk kobleinket
azaz ingó és ingatlan vagyoniunkat a' hitelező biztossá-
gára, nem azért hogy mindenünket elvesztessük, ha-
nem hogy az ipar és kereskedés-szülte közlekedési
mozgást megkísértve, áthágva házunk küszöbét, át-
ültessük magunkat az iparkodó nemzetek mozgó életé-
be; — adtuk és akartunk adni a' hitelezőnek annyi
biztosítékot, mennyi hitelünket előtte felérte, hogy így
megnyerjük a' bizalmat, mellynek romját — a' hitele-
ző zsarnoklása ellen — előtörvényekkel vagyunk képe-
sek megtorlani. S most meg akarjuk élni a' hitelt?
mit meggyilkol az is, ha a' hitelezőtől a' betáblázást el-
raboljuk, megsemmisít az is, ha a' hitelező betáblázott
váltójogát a' váltójogi eljárástól megfosztjuk. Illy visz-
szalépést nemzetnek elkövetni lehetlen, hitele lerontá-
sára. Ugy mindegy, akár a' váltóképesség szorittas-
sék csupán a' kereskedőkre, akár a' betáblázott váltó,
váltójogi eljárásban ne részesüljön, végczélja mindket-
tőnek egy, tudniillik: — a' földbirtokosnak ne legyen
hitele. Mit következtetnének ebből mások? azt, hogy mi
még mindig magunkat kívánjuk legyezgetni, s azon tö-
rekszünk, hogy a' törvény vértje alatt is kegyeltek le-
gyünk; nem merünk nyíltan, adott szavunk szentségé-
nek bizalmát követelve, a' m i v e l t nemzetek körében
megállni. Végre képzeljünk hasonló törvényt magunk-
nak, s tekintsük meg, mi következtéseket szülne az a'
földbirtokosokra növe; jövő országgyűlésen ujabban
visszakérnék a' nemzet előbbi hiteltörvényit. — Való-
ban nincs olly törvényzikk, melly a' nemzetre káros
hatásnak bizonyult volna, mellyet a' hiteltörvények-
ből el kellene törlni, hogy azonban némely pótlások
szükségeseek, az általánosan el van ismérve.

Mondják némelyek, hogy a' váltókat hitelesíteni
kellene, a' gyakori hamisítási esetek elkerülése végett.
— Ha elismerjük azt, hogy vezetőre még mindig szük-
ségünk van, ám legyen, hitelesítsessék a' váltó; de bezzeg
általá korlátozzuk a' szerződést vezető szabad akara-
tot, megnehezítjük a' szerződhetést, s a' kereskedők
állását olly helyzetbe tennők, mellyben oldaluknál min-
den perczen hitelesítés-tévó egyedet kellene tartaniok;
a' gyorsaságot igénylő váltóüzleteknek önlabakat al-
kotnánk. Ez intézkedés csak foltozgatása lenne a' tör-
vénynek; mellyre hogy miveletlen nemzetnek szüksége
van, senkisé megtagdja; — de midőn váltótörvényink
szerint, magát váltóra most már csak irástudó köte-
lezheti, nem örömet ismernők el, hogy irástudóink mi-
veletlenek, kiknek váltóiknál hitelesítésre lenne szük-
ség. Hajdankorból is vannak példák a' hamisításra,
hány nevezetes oklevél itéltetett hamisnak? a' hamisi-
tók ellen büntetés is hozatott: és így maga a' hamisi-
tás esete nem új, de a' váltó-hamisítás új dolog elő-
tünk s a' mellett gyakoribb eset, mellynek megtorlásá-
ra épen olly gyakori legyen a' büntetés is, miben jelen-
leg váltótörvényünk szükölködik. — A' váltótörvény-
nek ez országgyűléstől nyerendő toldalékát illető né-
zetinkről jövő számban. (Vége köv.)

Országgyűlési közlemény.

(A' rdi orsz. ülés részletei a' bors. indítvány fel.) Ha
az egyh. rend tekintélyét folyt. szónok, az isteni tisztelet
díszét fentartani s öregbiteni akarjuk, elkerülhetlenség-
ség, hogy főpapoktól kezdve azutolsó plébánsig sem-
miféle földi gazdasággal, hanem bizonyos és aránylagos
elegendő fizetéssel ellátva, egyedül Isten igéjével foglal-
kodjanak, és a' közönséggel, különösen pedig a' pór-
néppel semmi olly érintkezésbe ne jöjenek, hol őket a'
nép nem mint Isten fiait tisztelni, hanem mint közönséges
gyarló embereket szánni v. épen megvetni tanulja. Men-
nyi ingerültséget söt botrányt okozott már az, hogy a' pa-
pok mint közbirtokosok, mint földesurak, mint gazdák
léptek fel a' nemesség s a' pór nép irányában, s az első-
től elfoglalt földet, a' másiktól robotot és jobbágyi tar-
tozásokat követeltek, szóval földesuri jogokat védve s
igényelve a' nemességgel, a' pór néppel gyakran izetlen-
ségekbe, bajokba keveredtek? Ha a' papok nem lennének
gazdák s földmivelők, hanem kész pénzzel fizettetnének,
bizonytal nem történt volna Z. vármegyében azon bot-
rányos eset, hol tisztai vizsgálat bizonyítása szerint egy
plebánus azért tagadta meg egy gyermekágyból fellábadt
nőtül a' beavatást, mert pap dolgára nem járt, utóbb pe-
dig ezen beavatást csak kétszeres díj- lefizetés mellett
vitte véghez. Ha felmentve minden gazdaságtól s földmi-
veléstől a' papok készpénzbéli fizetéssel lennének ellát-
va, nem történt volna ismét Z. megyében azon botrányos
eset, hol az illető plebánus hívének tetemeit ismét némi
munkabéri tartozás miatt, szokott egyh. szertartással el-
temetni vonakodott, s nem is jött a' halottnak kikiséré-
séhez s a' holtak tulajdon atyja kénytelenített a' holt-
testet eltemetni. Ha a' papok nem gazdaságból s föld-
mivelésből, hanem készpénzből élének, bizonytal nem
lettünk volna e' mivelte 19d. században tanúi azon szomo-
ru eseményeknek, mellyek egy gazdag káptalanhoz tar-
tozó uradalomban nem régen történtek, hol a' lakosok
ellen katonai karhatalom is használtatván, majd két évig
folyvást a' legnagyobb kegyellenségek követtettek el. E-
zen szomorú események már magok elég okot szolgál-
tatnak arra, hogy a' papok földesurak soha se legyenek!
Ekkép a' szönyegre hozott tárgyat statuspolitikai s egy-
házi szempontból taglalván, az előhozottakból világosan
kitétszik, hogy az egyh. jószágok hazánkban is a' status
tulajdonához tartoznak s hogy azok felett a' status sza-
badon rendelkezhetik. E' nézetekből indulván küldőim
is, midőn anyautasításukban kijelentették azon kívánsá-
gukat, miszerint az egyh. jószágok jövedelmei a' haza
közszükségeire fordíttassanak, s a' papok illő készpénz-
béli fizetéssel láttassanak el, jelesen kötelességemül te-
vék sürgetni azt: hogy mindaz egyh. mind az alapítványi
jószágok örökösén adassanak el, a' mennyiben pedig az
egyszerre eszközölhető nem volna, emphytheuticus szer-
ződések köttessenek. Továbbá országosan határozatassék
meg azon összeg, mi az isteni tiszteletre s ennek dí-
szes fentartására ugy kívántatik, hogy az legkisebb fo-
gyatkozást se szenvedjen, a' papi személyek állásuk-

hoz 's hivataluk fontosságához mérsékelt illő 's meghatározott fizetést nyerjenek; az ezekből felmaradandó jövedelem pedig részint a népneveléshez elkerülhetlen szükséges kisdobó 's nevelő intézetek és iskolák felállítására, a' meglevők czélszerű elrendezésére, részint tanítók kiképzésére 's azok illendő fizetésére, nemkülönbön szinte országosan meghatározandó más közhasznú célokra fordíttassanak. Küldömet ez utasításadásban azon vágy vezérlé, miszerint szilárd akarattal 's tettel kell azon iparkodni, hogy hazánk napról napra szaporodó közszükségei fődötthetessenek, 's azon vállalatok, melyek létesülésétől függ a' haza boldog jövődjé, mentül-előbb testesülhessenek. Vezérlé azon igazság, mely szerint a' mostani század igényletei mellett túrni nem lehet azt a' statusban, hogy holt kezéknél 's azon testületnél, mely fáradozásához képest csekélyebb tartással is beérhetné, a' status legnagyobb kincsei legyenek letéve; vezérlé végre azon meggyőződés, hogy az egyh. jószágok aránytalan birtoka helyett, kijelelendő aránylagos készpénzbeli fizetés az egyház sz. czélljainak is jobban meg fog felelni. — Ez elveken alapszik utasításom, melynek következtiben kérem a' t. RRt, hogy a' papi jószágok tárgyában általam indítványozott javaslatot elfogadni méltóztassanak. Ezután a' n. m. kir. személynök az előadottak czáfolásába bocsátkozólag mondá: E' nevezetes tárgyban igen rövid leszek, de még is kivált azok után, miket Z. megye követe előadott, mind helyzetem mind meggyőződésemnél fogva némelyekre felelni 's véleményemet kimondani köteles vagyok. Mennyiben Z. követe beszédének legnagyobb részében közönséges szemponbul indult ki e' tárgynál: erre azt mondom, hogy valamint minden és képzelhetlen sok politikai kérdésben, ugy ezen kérdésben is közszemponbul véve a' dolgot az alkotmányos statutudósok 's ezek után az egész világ véleménye különböző. Vannak kik azon véleményben vannak, mint követ ur, 's maga véleménye szerint, tágas olvasottságánál fogva, e' dolog jól felfogását mutatta ki. Az érdemes követ ur véleménye abból áll, hogy a' papi jószágok ott, hol a' papok fekvő birtokkal vannak felruházva, a' status jószágai, és szerinte az következik ebből, hogy a' papokat a' statusnak fekvő birtokokkal ellátni nem kell, hanem pénzbeli fizetést rendelni számukra. Ez maga kiterjedésében odamegy ki, hogy a' papokat a' Jezus és apostolok példái szerint olly kevéssel kell ellátni, mint követ ur előadta. De van más tan is mint mindenben, mert az ember nem egyezik vélekedéseiben, egyik a' másikat ön véleményének elfogadására nem kényszerítheti. Vanolly tan is, mely nemcsak a' katolika h a n e m protestans tartományokban is létezik, 's azt tartja, hogy jobb ha fekvő birtokokkal van a' papság ellátva, nemcsak vallási hanem statusczéliből is. És olly tudós férfunak mint követ ur, e' tekintetben bátran mondhatom, hogy ezen tan Európa igen számos országában, ott is hol ezelőtt ellenkező tan volt, mind elméletileg, mind gyakorlatilag sok pártolót nyert 's mindinkább terjeszkedik. Nem említem Angliát 's az ott gazdagon léltott papságot, mely a' szabadság azon hazájában létezik, mert vannak ott is, kik azt mondják, hogy nem kell a' papok jószágait elvenni; vannak ismét, mint a' chartisták, kik ellenkezőt kívánnak; de a' többség a' papok jószágait fentartotta. Slegujabb időkbensürgetik Angliában azt is, hogy az elnyomorodott irlandiapapok is láttassanak el vagyonokkal azért, hogy az által köttessenek le a' status érdekéhez, mert azon vélekedésben vannak, hogy ha a' szegény pap egyedül a' néphez folyamodik tartásért 's a' néptől veszi kenyerét, erősebben hat a' népre, mintha illendően el van látva jövedelemmel. Ha Franciaországban megyünk keresztül, látjuk, hogy ott is vannak jelenségei annak, hogy a' papság jószággal láttassék el 's minden statushivatalra alkalmaztassék, sőt még az országgyűlésben is részt vegyen; nem mondom, hogy ezen tan többséget nyert, de hogy ennek jelensége van, az igaz. Ha Németországra tekintünk, különösen Baviáriában, hol a' papi jószágok elvették, apródonként viszszaadattak. Azon példákra, melyek akár a' francia forradalmi időkben akár a' spanyoloknál történtek, 's legujabb időkben megváltozni látszanak, ugy a' schweizi és argaui történetekre, melyek felett már a' világ pálczája eltörtetett, nem hivatkozom. Igaz, hogy követ ur igen nagy olvasottsággal adta elő okait, azonban ha szükségesnek tartanám 's utána járni akarnék, még egyszer annyit lehetne előhozni datumokból; de mivel az időben ugys hátra maradtunk 's a' főtiszt urakatis kérem, hogy illő rövidséggel adják elő beszédjeiket, én egyebeket mellőzve, nem köz sem európai sem világiszemponbul megyek ki, hanem csak egyedül magyar szemponbtól fogok szólni. Mi lesz ezen dologjövendője én nem tudom! de ha a' papok jószági állapotja változni fog, ugy változnifog minden birtok állapotja, mert e' tan igen sok

oldalról támadatik meg. Mi kifejlődése lesz a' világon ezen dolognak, különösen Magyaror.gon? azt a' jó isten tudja, de mint már sokszor mondtam, ne tessék a' tek. RRnek rosz oldalról érteni, hogy én magamat sem rugtatva sem fontolva haladónak nem tartom, hanem olyan-nak, ki azt véli, hogy addig a' régít el nem vethetem, míg annak helyébeujat nem teszek. Theor. szempontból véve a' dolgot, nem tudom szinte mi következése lesz Magyar.országban, azonban jelenleg ezen dolog a' magy. juspublicum terén áll, 's azt változtatni nem lehet. De mégis azon törvények közül, melyeket az előttem szólott követ ur a' papi birtok ellen fölhozott, némelyeken keresztül megyek. Én százat, meg százat hozhatnék elő annak megmutatására, hogy a' papi birtok szintolly adományos birtok, mint akárki másé; lettek legyen azok akár ö Fels. adományzása által, akár magányosaktól adva, akár magok a' papok által szerevezve, a' meddig az amortisationalis törvény őket jószágok szerzésitől el-nem tiltotta. A' római kath. papság jószágai különösen a' római kath. anyaszentegyház emelésére 's annak tisztelete fentartására adattak, ez mindnyájunk előtt tudva van, és számtalan törvényben és diplomákban sokkal világosabban áll, mintsem azt hosszasan mutogatni szükséges volna, mert egy törvény helyett százat hozhatni elő annak bebizonyítására. Azonban lezatenek meggyőződve a' t. RR., hogy ha a' papi jószágokat elveszszük, azt törvény szerint elvenni nem lehet (Sz. M. : , tehát törvény által fogjuk elvenni); ha törvény nyel vesszük el, akkor tessék megengedni, az egész világ példája szerint ezen jószág elvévésének utja másokra is által fog menni, kikről a' jószágokat elvenni nem kívánják a' t. RR. Ezt a' világ históriája mutatja, kivált mostani időpontban, mert a' reformatio idejében egészen más volt a' tendentia mások jószágai ellen — mivel akkor az egyh. javak secularisatioja vallásos szemponbtól történt, most pedig politicus szempontból történik. Mi a' dolgot illeti, az előttem szolt érdemes követ ur többek közt azt mondá, hogy a' papi jószágok természete nem olyan mint más jószágé; mert a' magányos személy szabadon rendelkezhetik jószága fölött, de a' pap nem, 's a' papi jószágok nincsenek egyes személynek adva, hanem az anyaszentegyháznak; de épen ezért természetes, hogy nem a' papé levén a' jószág, nem adhatja el, mert csak kezére van bizva, 's azért adománya épen olyan természetű a' papi jószágnak is, mint akár-melnyikünk jószágnak adománya. Azt mondá továbbá, hogy lex amortisationis hozatott, miszerint a' papok több jószágát ne szerezhessenek. Az igaz, de a' városokra is hozatott, azért ebből következtést épen nem vonhatni, mert ez csak azért hozatott, mivel az ország attól tartott, hogy minden jószág a' papok kezére fog kerülni, mi nekik igen sok lett volna, 's igazán megvallva, a' mostani is igen sok, de már a' mi most megvan, törvényesen azt elvenni nem lehet, mert bezzeg akkor igen soktól kellene azt elvenni, kinek sok jószága van. Mi azt illeti, hogy ö Fels. és a' kormány terheli a' papi jószágokat, errenézve véleményem az, hogy ha ezen terheltes törvényesen történik, helyén van; ha pedig nem törvényes (mint azon terhek ellen a' t. RR. előleges sérelmeikben is felszóllaltak) természetes, hogy nem jól van. Azt mondá tovább követ ur, hogy ö Fels. egyes ember jószágát el nem veheti, azonban a' papoktól elveheti, valamint elvette ö Fels. gr. Andrássy püspöktől; igen ám, de azért vette el, mert azon pap ö Fels. belátása szerint 's az egyházi hatalmak nézete 's meg-egyezése szerint eleget nem tett kötelességének. Hogy az egri püspök — megye fölösztatott, ezen körülményt nem tudom annyira; de azt hiszem, hogy ezen fölösztás az anyaszentegyház javára 's hasznára tétetett; mert, midőn illyféle intézkedések tétettek, azok soha más czéliből nem tétettek, mint az anyaszentegyház javára. Azt mondá tovább követ ur, hogy az 1558dik törvény azt tartja, hogy a' papi jószágok jövedelmeiből hitszónokok képeztessenek 's iskolák állíttassanak; méltóztassanak azon időket felvenni, akkor a' török az országban dult 's azon jövedelmeket azon czélra kellett fordítani, mely a' legközelebb czél volt 's akkor a' püspöki székek nem voltak elrendezve, 's midőn el valának rendezve, a' jószágok is viszszaadattak nekik. Mélt. a' papok insatiabilitását is felhozni; hisz a' papok is hibá-hatnak, ők sem angyalok, 's hibajukért egyszor más-szor megis voltak róva a' törvények által. Mi Kálmán törvényét illeti: arra már meg van felelve. Arra nézve pedig, hogy Thurzó György a' váci püspökséget elfoglalta, az a' kérdés: vajjon ezen elfoglalás igazságos é vagy nem? 's annak következtiben azok, miket követ ur a' törvényekből kihuzott, nem szolgálhatnak arra, hogy a' papi javakra nézve az orsz. gyűlésnek dispositioja lett volna törvényink szerint. Ha a' t. RR. ezt keresztül a-

karják vinni, azon kérdés áll elő: igazságos, lehetséges é ezt tenni törvényink szerint? Mire én azt mondom, hogy törvényink szerint B. megyének kivánata nincs helyén, 's én ugy látom, hogy az ellenkező véleménynek több jövendője van, legalább én ugy érzem. Mi a' kisebb rendű papok értékét 's hivatását illeti: azt ők magok tudják, 's én ugy tartom, miután a' plebanusoknak semmi panasza nem halljuk, ne méltóztassanak arról gondoskodni, mert panasz csakugyan nincs, ők meg vannak elégedve, mert kanonokságok és püspökségek vannak előttök, melyek nagyobb jövedelmekkel vannak ellátva, épen ez az, mi ingerül szolgál nekik arra, hogy kötelességeiket annál inkább teljesítsék, 's azon hivatalokra főlebb mehessenek. Mi azt illeti: hogy a' papok rosz földesurak; az nem áll, 's tisztán mondom, Magyarországon egyremásra áll azon mondás: „Unter dem krummen Stab ist gut zu leben“; 's példákat lehetne előhozni, hogy a' papok jószágaiban levő emberek a' régi procedura mellett is a' legboldogabbak 's leg-megelégteltebbek voltak 's most is azok. És ezek azok, miket követ ur előadására mondani kívántam. 'S ujra mondom, ne avatkozzanak a' t. RR. ezen kérdésbe, hanem hagyják ki azon néhány szót, 's maradjon meg csak a' dolog. (Vége köv.)

226d. ker. ülésb. aug. 23án a' jász-kun kerületrendezés tárgyában készült 11d. 's a' t. üntető eljárási üzenet hitelesítettén a' kizemelt indítványok jöttek tanácskozás alá. Hogy a' kir. és hétszem. táblák előtt orsz. gyűlés alatt is mindennemű per folyjon 's bennök ítéletek hozassanak, az 1840i törv. javaslat, mely az 1839ki orsz. gyűlésen is fölvetett, megújítatik; hozzáadtván még a' cs. indítvány egy külön §ban, mely szerint a' hétszem. táblánál a' husvétutáni juristitiumok megszűntessenek. A' decretalis napok végső megszüntetése a' vasárnapok 's keresztényi közönséges három nagy ün-nep közbe nem értése mellett, külön törvényjavaslatba foglaltatik. Végre azon indítvány fölött, hogy a' királyi megerősítés alá terjesztendő t. cz. előbb három egyenlő példányban letisztázva, pontosan összehasonlíttassanak, majd kinyomatva az orsz. utolsó ülésben hitelesíttessenek 's mig ezek meg nem történnék, a' követekeztét ne oszolhassanak, magok pedig a' törvények kir. megerősítés után legfőlebb 60 nap alatt az ország törvényhatóságainak küldessenek meg, nem ugyan a' dolog lényegére, de annak kivitel-módjára nézve némi vitakozás keletkezett. Némelyek mindezeket törvénybekivánták iktatni; mire egy kárpátvidéki m. követe megjegyzé, mikép ezen részben a' törvény szükségtelen és fölösleges, mert az egyedül e' tábla házi köréhez tartozik, erre nézve hát elég ha határozat tétetik; egytízszam. követ szerint országgy. végén szoktak leginkább történni a' törv. javaslatokban pótlások, változtatások, ennek orvoslása végett irtak föl ö Felségéhez a' szoltó küldőji. Szólok ezen baj elhárítására legcélszerűbbnek látná, ha a' resoluciók nemesak a' fölterjesztett törv. javaslatok tartalmára, hanem még azok szerkezetére is adtának ki; de ez nem történik, annál fogva a' törv. hozási mechanica elősegítésére az eddig történt hibákat leginkább ugy hárihatni el, ha egy hitelesítő választmány küldet-nék ki; lehetne ugymond e' választmány vegyes, de a' FRR. irántunk mindig bizodalmatlanok 's megtörténhet-nék, hogy ott is akadályoztatnék, többféle észrevételek által a' munka folyama; e n n e k kikerülése tekintetéből a' bizottság egyedül e' tábla tagjai közül választassék, 's tagjai közt a' ker. jegyzők, kik az általok szerkesztett törv. javaslatokban időről időre történt változtatásokra szoroson ügyelni tartoznának; ezek aztán azokat concertatiokor a' sanctio alá bocsátandó törvényekkel pont-rul pontra összeegyeztethetik; e' mellett ha a' FRRnek tetszik, ők is bizhatnák azt egy körükből választandó hitelesítő választmányra. Mi a' három példányt illeti, ennek olly nagy erőt nem tulajdonítok, mert a' 3d. példány szükségé okát nem látom; elég erre a' hitelesített két példány, egyik ö Fels., másik az ország levéltárába a' nemzet részire. Az indítvány azon részire, hogy a' törvények sanctio után 60 nap alatt a' törv. hatóságok-hoz megküldessenek, megjegyzé, hogy mivel egy tizenkét ivből álló törvény 8 nap alatt könnyen kinyomathatik; azok szétküldésére 30 napi határidő elégséges. Egy más m. követ fölírás utján kívánta ö Fels. meg-kérteni az iránt, hogy a' fölterjesztett törv. javaslatok-nak nemesak elveire de szavaira is terjessze ki resolucióját; 's ha ezt el nem érhetjük, akkor, mig a' törvé-nyeket össze nem egyeztetjük, ne terjesszük sanctio alá. Erre válaszoltattott, miképen e' tárgyban már 1836ban történt fölírás ö Fels. a' latin textusra is tette észrevéte-leit, de most midőn az eredeti törvény magyar, 's ö Fels. még ez országgyűlésen latin nyelven adja ki resolucióit, a' RR. kívánása ezuttal bajosan teljesíthető; hanem jö-

vendőre, midőn a törvény magyar lesz, könnyen eszközölhető, mi igen sok nehézséget fog megszüntethetni. Szónok ez alkalommal a 60 napot azért látta szükségesnek, mivel a diák fordításban sok oly szó kerül elő, melyeket a nyomtatók nem értenek 's 10—12 correcturát kívánnak. Mire feleletül adatott, hogy sanctio kor már a diákra fordított törvény kész, mert albumot sanctio alá bocsátani nem szabad; többnyire a latin resolutionban is megteheti a magyar textusra észrevételeit. Mások akkorra kívánták az ellenőrséget fölláttatni, midőn már a törvények kihirdetettek, mert leginkább nyomtatáskor szokott történni a redactionalis stylusban változtatás; azonban egy m. követ fölöslegnek találta, hogy a RR. corrector - választmányt is nevezzenek e tekintetben, mond egy m. követ, meg kell nyugodnia illető egyedek eljárásában, mert föl nem teszem, hogy ezek a meghitelesített törvényt elferdíték; 's ebben a RR. megállapodtak. Az indítványra nézve tehát ő Fels. megkérteni határozatott, hogy a fölterjesztendő törv. javaslatok textusaira is adja ki resolutionját, azonfelül a választmányt úgy, mint javasolva volt elfogadtatott, azaz, hogy ő Felsége a törvényeket sanctio után 30 nap alatt az ország törv. hatóságának küldje meg. S megye követe még azon határidőt, mely alatt a törv. hatóságok a törvényeket kihirdetni köteleztetnének, meghatározatni kívánta. És ez által vita támadt a fölött: vajjon a törvény a sanctio után azonnal, vagy midőn a törv. hatóságokban kihirdetetik, bír-e kötelező erővel? Voltak, kik az urbéri törvényre hivatkozva, az utóbbi állításhoz csatlakoztak; egy m. követ ugymond, én mindenütt elvet keresek, 's a törvényt csak akkor tartom, kötelezőnek, midőn nyilvánosságra jő, mert másképp hasonlítani az azon szarnokhoz, ki a törvényeket apró betűkkel iratván, magasra függesztette föl 's a nélkül, hogy azokat valaki olvashatta, mégis végrehajtani kívánta. Szólv egy bizonyos napot kívánt meghatározni, melyben a törvények az ország törv. hatóságiban kihirdetendők lennének, 's hogy minél több csatornán terjedjen szét az országban, minden hírlap által közöltetnének. Mások a hirdetési határnap kitűzését lehetetlennek találták; mert sokszor egy hatalmas ember, kinek érdekében állana a törv. - kihirdetést akadályoztatni, elég módot találhatna ennek gátlására, mi által a közad-ministratio veszélyeztetnék, 's egy fő-vagy alispáni negigentia, restitutio képes lenne megszakasztani a végrehajtó hatalom rendes működését; egyenlőség fenntartása tekintetéből nem tehetni mást, mint, hogy a sanctio kihirdetése óta bírjon a törvény kötelező erővel. Említették még, mikép a RR. táblájánál mindnyájan utasítással ellátott követek ülnek, a hozandó törvények az utasítások többségének kifolyásai, 's a küldők előre tudhatják, micsoda törvények alkotottak; 's a királyi tábla eddig is a sanctio után számított a törvényt kötelező erővel bíróknak. Mások megismerték, hogy vannak törvények, melyek sanctio óta bírnak kötelező erővel, mások pedig a törv. hatóságokban kihirdetésük napjától, mert például: midőn a mezei rendőri törvények hozattak, mikép alkalmazhatta volna magát addig azokhoz valaki, mi nem tudattak. Illy elágzó vélemények közt szavazatra kerülvén a kérdés, a többség a törvényeknek kötelező erővel bírását a sanctio idejétől nyilvánította számítandónak.

203d. orsz. ülésb. a RR-nél aug. 23kán fölvetett 6d. üzenete a RR-nek a vallásbeli sulyok és nehézségek még mult orsz. gyűlésről fentartott pontjai iránt. A' nm. k. személynök emlité, mennyire kívánatos, hogy a vallásbeli tárgyak, a feszült kedélyek megnyugtatósára, minélelőbb ő Fels. megegyezését nyerjék meg, mi a reversalisoknak multa leendő megszüntetését illeti, errenézve két orsz. gyűlésen már többször kimondott véleményéhez ragaszkodik 's ezeket megtartani annyival is inkább szükségesnek véli, mert eltörlesztésük által sok családtól egyezkedést bontana föl a t. hozás; azonban ha a RR. nézeteikhez tovább is ragaszkodnak, ellene nincs észrevétele. Az átmenetre nézve úgy is már nagy részben megtörtént a két tábla közti egyezkedés 's ha ebből törvény fog alkotatni, a reversalisok eltörlesztésére nem nagy szükség leszen, mert ha valaki ebben meg nem nyugszik, szabadon fog állani előtte az átmenetel. E' szerint a reversalisokra nézve a ker. szerkezet minden ellenzés nélkül megtartatott. A' szabad átmenet tárgyalásánál pedig az őz követ, kinek a ker. ülésben tett javaslata lön elfogadva, ugymond: az átmenet fölveire nézve már megvan a két tábla közti egyezés, csupán a FRR. azon javaslatához, hogy az átmenetnél az illető lelkészek is jelen legyenek, nem járult ezen tábla. Sokáig gondolkodtam e' nagy fontosságú tárgy fölött, és most is előbbi nézetimhez ragaszkodom, de a fölzaklatott kedélyek csillapítására, hogy az minélelőbb tör-

vénybe menjen, közelítés tekintetéből elvileg elfogadhatónak vélem a förendi javaslatot, egyedül a formára nézve van némi észrevételem, 's bizton reményelem, miszerint ha véleményemben osztoznak a FÖRR., ezen szerkezetbeli módosítást, midőn a dolog lényegére nézve megvan az egyezés, a FRR. elfogadják. Ugyan is a FRR. azt kívánják, hogy az átmenetnél a választmányban az illető lelkészek jelen legyenek, és az átmeneti kívánó folyamodványa egyik példányát saját lelkészének vigye el. Ha a FRR. a folyamodásnak lelkészszel leendő közöltetését azért kívánják, hogy az átmenetről a lelkésznek tudomása legyen, az által, ha az átmeneti kívánó fogná vinni a lelkészhez a folyamodást, abból sokszor legnagyobb kellemetlenségek 's visszaélések származhatnának, ennek kikérülése miatt akép kívánom az 1ső §-t módosítani, hogy az átmeneti kívánó irásba foglaljt jelentését az e' végre meghatározott köztisztviselőnek adja át, 's ez eleve másolatban a folyamodást az illető lelkészszel közölje. Ennek elfogadása mellett nem ellenzem tovább, hogy a választmányban az illető lelkészek is jelen lehessenek; azonban, ha oda az illető lelkészek bármely oknál fogva meg nem jelenének, vagy a bizonyítványt alá nem írják, azért az átmenet teljesen érvényes legyen, 's az illető lelkész aláírása miatt soha kérdésbe ne vétethessék. Ezek azon módosítások, melyek szerint a földi javaslatot elfogadhatónak vélem 's azokat a RR. figyelmébe ajánlom; melyek közértelemmel elfogadtatván, a ker. szerkezet akép módosítottatni határozatott. Az üzenet többi pontjai a kerületi megállapodás szerint tovább is megtartottak. Ugy változatlanul meghagyattak: az egyh. áldásnak a vegyes házasságoktól lett megtagadása tárgyában, a görög nem egyesültek és unitáriusok ügyében, valamint az orsz. gyűlési szállások iránt készült 3dik üzenetet a RR-nek.

Aug. 24én országbiró ő excja elnökle alatt tartott 204d. orsz. ülésben köziratba bocsátattak: 1) II. válaszüzenete a FÖRR-nek a sérelmek és kívánatok II. III. IV. osztálya iránt; 2) válaszüzenete a FÖRR-nek a sérelmek V. VI. és VII. osztálya tárgyában. 3) III. üzenete a RR-nek az egyh. áldás megtagadása, a görög nem egy. vallásuk, unitáriusok és 4) az orsz. gy. szállások szabályozása 's bérökfizetése ügyében; végre 5) III. válaszüzenete a FÖRR-nek a bányatörvény iránt, mely a RR-hez azonnal átküldetett. Tárgyalás alatt Fiume és Buccari kerületek rendezése iránti t. javaslat volt, melyre nézve a földi bizottság jelentése fogadtatott el, kivén a képviselők választásáról szóló pontot, mely úgy lön megállapítva, hogy a képviselők 1/3da a polgárok, 2/3da pedig a patriciusok közül választassék. Ugyane' napon a RR-nél tartott ker. ülésben a hajdukerület rendezése 's országgy. iránti II. üzenet 's a vallásbeli sulyok mult orsz. gyűlésről fentartott pontjai iránti üzenetnek átmenetről szóló szakában orsz. ülésileg tett módosítások szerkezetehitelesítettvén helyben hagyattak. Ezután a ker. elnökség bemutatá az urbéri örökvaltság tárgyában munkálandó választmány tagjai megválasztott 's mult számban közölt névs. orát. Ezek után egy vezérszónok a szegedi hajdúgazdák által a hajdúzási akadályok ügyében benyújtott folyamodás minélelőbbi tárgyalatását, 's a kérelmezési választmány által bevégzett tárgyak beadatását indítványozá; Z. m. követe pedig megjéjének a házaló kereskedésre vonatkozó kérelmét adta elő.

204d. orsz. rdi ülésb. aug. 24kén napirendre tűzvetvén a Hajdukerület elrendezése iránti 2dik üzenet, a Hajdukerület egy követe pótló utasítása folytában kéré a RR-et, mikép munkálkodásukat hathatós befolyásuknál fogva oda irányozzák, hogy a Hajdukerület elrendezése törvénybe menjen, 's küldőjinek sérelmei gyökeres orvoslást nyerjenek; mert a jelen belsezerkezetet a beállított borzasztó események ingatagá tették, megtálgattak a bizodalom képesai, 's mig a hamu alatt lappangó parázst egy helyen katonai erő fojtja el, addig más városban sokkal nagyobb erővel tör ki az elégtelenség; e' bajok lecsillapítására okvetlenül szükséges az orvoslás; mi végett ismételve megújítá küldőji ohajtásával párosult kérelmét. Erre egy m. követ megjegyze, mikép a Hajdukerület követe által említett események következtiben folyamodványa adatott be a Hajdukerület több számú lakosi által 's annak a ker. ülésben minélelőbb leendő tárgyalatását kívánta; ezt egyedül csak azért hozván fel, mivel azon körülállást, mely a Hajdukerületben létezik, az előbb szólott követ megemlítette. Ezután a szerkezet tárgyalása kezdetével az 1ső §-ra az először szólott hajdukerületi követ az országgy. szavazatra nézve a kerületi ülésben felhozottakat ismételte, mert a kerület szavazatát az 1790: 29. t. nyilván meghatározza, 's az ellen, hogy a kerület országgy. szavazata belrendezéstől fölitélezetetik, küldőji jogai fentartása tekintetéből ovást

tett; a RR. pedig a ker. határozat mellett maradtak. A' 4 Id. §-ra pedig, hogy mitán a hajdúság kiváltságos birtokát az adózó nép könnyebbitésére önkint adó alá adta, a t. javaslatban nyilván kifejezetni kívánta, hogy az adó törvényes elvállalása mellett a hajduk kir. kiváltság által nyert birtokaikra nézve a kiváltság egyéb részei épségben hagyassanak, azonfelül a nemesi segedelmezések ezen teherviselés tekintetbevétele mellett aránylag számítassék be. A' kívánat első részére közös megegyezés lett, de az utóbbi nem fogadtatott el, mert itt computualis rendszert, mint föbben előadák, nem állíthatni fel. Továbbá a hajduk követe a követválasztást a képviselők által kívánta eszközöltetni, de a RR. abban meg nem egyeztek; valamint abban sem, hogy a közgyűléseken a FRR. által javasolt bizonyos számú képviselők tartozzanak jelen lenni, fennmaradván a többi képviselőnek is szabad megjelenése. Némi megjegyzések közben a hajdukerületi szerkezet feletti tanácskozás befejeztetett. Ezután a jász-kun kerületek elrendezése tárgyában készült rdi II. üzenetre, az országgy. szavazatra nézve ugyanazon előterjesztéssel élt a jász-kun követ, mint a hajduké; azonban a ker. határozat megtartatott, kivéve, hogy a községi levéltárakra felügyelés, eddigi szokás szerint, a jegyzőknél hagyatott, 's a ker. várnagyok a tisztlajstromba iktattattak. A' felügyelés előkerültekor a nm. kir. személynök előadá, miképen az eddigi tapasztalás szerint nincs jobb felügyelő, mint a nádor, mert a hótan. ellen a megyei hatóságok részről többféle panasz fordul elő. Az ország egyik főhivatalában sem pontosulhat egy a nemzet bizodalma, mint a nádoriban, mert ez az ország RR-ei által választatik. Ezen hivatalra bízták eleink a nemzet legnagyobb szabadságának megvédését 's oly sz. ele s hatalommal ruháztatott fel, melyhez Európában egyet sem hasonlíthatni, legfelebb Aragoniában a justitiát. A' nemzet határtalan bizodalma mindenfélét a nádorra bizott és bizalmában soha sem csalatkozott 's most lenne legelső példa arra, ha a főfelügyelői jog a nádortul elvétetnék, hogy akkor, midőn a körülmények épen nem kívánják, a reá ruházott hatalom némi tekintetben megszorítottatnék. A' jász-kun követ küldőji részéről köszönetet szavazott az előadottakért a nm. elnöknek 's a szerkezetet változtatni kívánta, de azt a RR. többségének maradjona tovább is megtartotta.

205d. rdi ülésb. aug. 26kán országbir. ő excja elnökle alatt, hitelesített az orsz. sérelmek 's kívánatok 2, 3 's 4d. osztályai körüli förendi másod válaszüzenet, folytatólag pedig ugyanazon sérelmek 5, 6 's 7d. osztályairól szóló; minek befejezte után a fiu-me'i buccari viszonüzenet hitelesítették, a szerkesztés minden lényeges változás nélkül hagyatván.

268d. ker. ülésb. aug. 26kán, az urbéri törvényekben részint azok felvilágosítására, részint bővítésükre tett módosítások közirat alá rendeltettek; továbbá Zólyom megye követe megbízólevele mutatottatott be, mely szerint követségéről lemondott Géczy Péter helyébe Ruttkey Józsefet választotta, mely az igazoló bizottságnak adatott ki. Ezután az I. oszt. sérelmek tárgyában átküldött rdi Ildik üzenet azon pontjára nézve, miben eddig a két tábla közti egyezés meg nem történt, a RR. előbbi nézeteiket tovább is megtartották. A' FRR. azon kívánása, hogy Pozsega, Verőcze és Szerém megyék sérelmei Horvátországgal terjesztessenek föl, a mult országgyűlésen e' tárgynál használt mód felhozásával némi vitára szolgált alkalmul; néhány ezen 3 megye sérelmit külön kívánta felterjesztetni; egy m. követ az előbbi határozathoz ragaszkodván, a FRR-et arra vélte felszólítandóknak, hogy azok mikre az egyezés megtörtént, küldessenek fel, egyszerűsminde kinyilatkoztatni, mikép a mult országgyűlésen felállított elvhez, melyre az orsz. választmány is véleményét alapítá, ezuttal is ragaszkodnak, azonban a főkérdésre, midőn Horvátország ügye ex professo tárgyalás alá fog kerülni, ebből következtetést nem vonhatni; mi elfogadtatván, ezen elv nyomán a FRR. ujabban a RR. nézetei pártolására szólítottak el. Azok megnyugtatósára pedig, hogy az érdeklött megyék sérelmei fölterjesztése ne akadályoztassék, néhány m. követ megjegyze, hogy a három megye sérelme a pótlólag fölterjesztendő sérelmekkel, mint mult országgyűlésen, fog felterjesztetni. Erre Palóczy kerül. jegyző jelenté, mikép az igazoló választmány a zsidók folyamodványa iránti jelentését elkészítvén, az köziratba fog adatni; a FRR-nek a szabad községek elrendezésére tett válaszüzenetére, minden vitatkozás nélkül a RR. előbbi nézeteiket megtartották. A' váltótörvényekben ker. választmány által tett módosítások tanácskozásba vétele II. megye követe indítványára szük-

séges kombináltatás végett septem. 2ikaig halasztatott. Erre a' kiszemelt indítványokat folytatva tárgyalák; midőn a' 8dik pontra nézve, mely szerint gyorsírási tanodaszék felállítását javasoltatik, egy m. követ előadta, mikép az indítványt, úgy mint felállítva van, mivel általa czélt nem érhetni, nem pártolja; szónok megismeri ugyan, hogy szükség erre nézve rendelkezni; a' gyorsíráshoz inkább mesterséges ügyesség 's gyakorlottság, kívántatik, mint olyan tudomány, melyre szükséges lenne a' tan. szék-felállítás; arról kell tehát gondoskodni, hogy a' gyorsírással foglalkozók ezen foglalatosságukat abban ne hagyják, mert tudjuk, hogy azt használnálunk csak orsz. gyűlésen gyakorolhatják, 's míg az orsz. gyűlés évenként nem fog tartatni, mostani rendszerünk mellett 3 év alatt nincs foglalkozásuk, mivel a' szabad sajtó a' censura által szabadon, úgy mint egy alkotmányos országban szükséges, még nem működhetik, a' gyorsíró semmit nem érdemelhet, szónok azt csak az által véli előmozdíthatónak, 's csak akép nyújthatni ezen pályára ösztönt, ha az ország gyorsíróhivatalt állíthat, 's mind azon gyorsíró, kik vannak, fizetéssel látatik el; mert a' gyorsíráshoz 4—5 évi szorgalom 's naponkinti gyakorlás szükséges, annak megtanulására pedig csak úgy szánja el magát valaki, ha biztos arról, hogy utána állandón élélmét megszerezheti és szükségét fűdözheti. Nekünk pedig a' gyorsírók szükségesek, mert remélhetni, hogy jövő országgyűlésre ker. napló fog, nyomtatni vagy országgy. hírlap lesz, ezt pedig gyorsírók nélkül nem létesíthetni. A' fizetés mennyiségének elhatározását azonban akkorra vélte halasztani, midőn a' finansialis választm. munkálatát beadandja. Az utána szóló megyei követ megemlíté, miképen nincs sehol oly gazdag alapítvánnyal ellátott egyetem, mint a' pesti, 's még sincs egy, mely kevésbbé felelne meg rendeltetésének, mint épen ez; a' rég megállapított systema meg lehet, kezdetében jó volt, de a' jelen korszak egészen más rendszert kíván, 's minthogy erre a' hatalom részéről nem sok figyelem fordítatik, szükséges a' nemzetnek e' részben felszólalni. Szónok megemlíté a' fenálló hiányokat 's az alapítvány administrazioját; ez így ugymond tovább nem maradhat; hazánk szükségéi közé tartozónak vélte a' gyorsírási tan. szék felállítását is, hogy tehát a' nemzet ezen magas feladását teljesíthesse, ő Fels. az iránt megkéretni kívánta, hogy a' magyar egyetem pénzalapja állapotát a' nemzettel közleni méltóztassék, 's addig is, míg az orsz. gyűlés az iskolák elrendezését systematicus tárgyalás alá veendő, a' p e s t i u n i v e r s i t á s b a n egy gyorsírói tanszék állíttassék. 'S ez utóbbi vélemény az indítvány nyomán elfogadtatván, a' följírásban még S. megye indítványára a' hasonzenvi tanszék felállítása is fog kéretni. Végre a' 9d. pont szerint előkerült azon indítvány, hogy a' testőrséghez polg. egységek is alkalmaztassanak, némelyek kívánták, hogy az alapítványhoz a' polg. rend is aránylag járuljon, mert úgy mond egy m. követ, az 1825ki országgyűlésen a' nemesség maga százezer ftot ajánlott. Erre egy más m. követ megjegyző, miképen a' magyar testőrsereg fentartására fordítandó költség a' négy millió adóban befoglaltatik, az összes évi költség teszen 124,000 frtot; ehez Magyarország fizet 100 ezeret, Erdély 20 ezeret és Horvátország 4 ezeret 's így mivel azokat az adózók tartják, illő, hogy oda az ország mindenrendű lakosának fia alkalmaztassék. Ennek folytában az előbb szóló megyei követ kijelentvén, mikép ő ezen körülállást nem tudta, mindig azt hívné, hogy a' a' generosa natio maga tette fiai számára ez alapítványt, most ujabbán felvilágosítottván, pártolja az előbb szólott véleményét. Voltak azonban, kik hisztóriai emlékből az intézetet úgy mint áll, fentartatni kívánták, egy m. követ kinyilatkozatá, hogy ha a' polg. rend ez intézetben részesülni kíván, tegyen magának alapítványt. Mire megjegyztetett néhány megye 's az indítványtevő város részéről, hogy mind az adóhoz, mind pedig a' subsidium utján lett alapítványhoz a' kir. városok aránylag portáik szerint járultak, 's midőn a' terhet viselik, illő, hogy annak némi jótéteményeiben is részesíttessenek. Egy m. követ úgy mond, ne méltóztassanak computualis rendszert használni, mert az sok tekintetben a' nemességre szenvedőleg ütne ki, az ország védelmére felállított állandó katonaság terheiben a' nemesség nem osztozik, a' nemes tisztviselőket az adózók fizetik, 's mi lenne, ha az adózók azt mondanák, hogy a' nemesség csak azon hivatalokat viselje, melyeket maga lát el fizetéssel. Azonban egy m. követ azon megjegyzése folytában, hogy ezen tárgy eldöntése, mivel a' RR. az alapítv. természetét nem ismerik, meddig arról tudomást szerezhetnek, halasztassék el 's így a' kérdés, miután még a' hivatalképesség is felhozott, szavazásra bocsáttatván, azt 29 megye 16 ellenében elha-

lasztatni kívánta. Szavazáskor egy m. követ emlité, hogy a' halasztás nem egyéb mint az indítvány végképeni elmellőztetése 's itt egy tiszam. város követe megköszöné a' RR. nek a' polg. rend iránt tanusított bizodalmat, miszerint a' többség az indítványt elhalasztá 's ő is iparkodni fog küldőinél kieszközölni azt, hogy a' fizetést halasztassák el.

205d. orsz. rdi ülésb. aug. 26dikán napirenden volt az eskütszék elvére alapított büntető eljárási t. javaslat. A' nm. személynök az orsz. választmány által javasolt állandó bírák felállítását mellett szólalt fel, 's e' mellett nyilatkozott több megye; volt ki az eskütszék csupán nemesekből kívánta váiasztatni, azonban a' RR. többsége a' kerületben megállapított eskütszékkeket fogadta el 's a' munkálat így folytatottatott a' VIII. fejf.

(Az Vd. oszt. sérelmek folytatása.) 86. Szagán Anna kath. vallásu besztercei lakos, ns. Lehoczy János evan. vallásu besztercei lakoshoz férjhez akarván menni, mivel a' nevezett jegyes törtévényt adni nem akart, a' besztercei lelkész ezen házasságtól az egyh. áldást megtagadta. Ennélfogva Szagán Anna magát sértve 's egyházából kizáratva gondolván, eltökélte magát az evang. vallásra átmenni. De lelki nyugalmának ily keresésében legfelsőbb helyről érkezett leirat által akadályoztatott, hol is hatheti oktatásra küldetni rendeltetik. Zólyom megye közönsége bőven előadta három rendű felírásban mindazon okot, melyeknél fogva saját lelkiismeretének megsértése nélkül a' folyamodót hatheti oktatásra nem rendelhetné. E' sérelem orvosoltassék 's a' azabad átmenet eszközöltessék. Vélemény: Ezen 's ehez hasonló esetekből eredt sérelem az előleges vallásbeli sérelmek közt fordulván elő, itt kimarad. Végzés: Helyes. 87. Ocsenás István vashátori kovács, a' mosterniczi kir. vasgyárban szolgálván, 1838ik évben többet magával vaslopási vétkeket követett el; azért a' selmeczi ker. bányabírósg által szolgálójától 's kenyerétől megfosztatván, bányászati szolgálatra örökre alkalmatlannak mondatott; ezenfelül pedig Lipese kamrai urod. uriszéke előtt ellene fenytőper támasztatván, kilencz hónapi fogságra ítéltetett. E' büntetések kiállása után, négy nevetlen gyermek atyja levén, Coburg hg Gömör megyébe keblezett pohorellai vasgyárába szegődött, hol is hat hónapig szorgalmasan dolgozván 's dicséretes magaviseletét tanusító bizonyítvánnyal ellátva levén, sorsjavítási tekintetből Würsching Péter Zólyom megyébe keblezett omjakovai vashámborába ment. Itt is hat hónapig szorgalmasan dolgozott; de a' selmeczi bányabírósg hollétét megtudván a' besztercei albiróságnak meghagyta, hogy Würsching vashámborból Ocsenás István tüsténti elutasítására, Ocsenás István pedig, ki orvosi bizonyítvány szerint minden testi büntetésre alkalmatlan, mennyiszor az érdeklélt vashámborban találatték, annyiszor 12 palczautással fenytse; Würsching engede ugyan e' parancsnak, de ellen is mondott az ítéletnek 's így Ocsenás István minden kereset- 's életmódtól elmozdítva, négy gyermekeivel éhenhalásra kárthatott; Würsching Péter pedig mint bányászati bíróságnak ellenszegülő, a' selmeczi bányászati bíróság elibe idéztetvén, ott ötszörös díj vagy is 500 pgő ft. fizetésben marasztatott el. Ezeknél fogva e' bírói hallatlan 's embertelen önkényből származott súlyos sérelem orvosoltassék, 's nehogy e' törvénytelen ségek tovább is gyakoroltassanak, alkalmas bányász-törvény alkottassék. 88. A' szövetséges hét sz. k. bányaváros már 1790. 1825. és 1839. orsz. gyűléseken sürgetett sérelmei ezuttal megújittatván, a' bányász-bírósgok, melyek II. József rendelete által szakasztattak el a' helybeli polg. tanácstól, azok alá ismét visszahelyeztessenek, és a' Miksa kir. bányász-törv. 1ső, ugyszinte a' selmeczi magyaró törv. 1ső, mint a' körmőczi magyaró törvény 2 tik czikk mint legrégebb bányász és más polg. törv. értelmében a' sz. k. városok helybeli törv. hatósága állapíttassék meg. Az 1840. orsz. gyűl. ez érdemben megállapított t. czikkok ő Fels. jóváhagyása alá terjesztessenek. 89. Mivel a' forgásban levő készpénzeknek évről évre mindinkább fogyásban levő sorsa egyedül a' bányaművelés előmozdításával 's terjesztésével emelhetetnék, erre pedig legtöbbet használna, ha az új bányász-törv. behozatala mellett oly intézvények állapíttatnának meg, melyekkel a' bányáspolgárok vagy ugynevezett urburarínok a' bányaművelés terjesztésére serkentetnének, ezt pedig legjobban lehetne az 1828 évi orsz. bány. vál. munkálatát által elérni: azért ezen munka addig is, míg az egész terjedelmében tárgyalatni fog, Miksa k. t. könyve példájára ideiglen t. könyvbe iktatassék 's e' végett ő Fels. jóváhagyása eszközöltessék ki. Vélemény: A' bányász-bírósg elrendeztetése a' bányászati munkálatban már különösen tárgyalatva levén, itt elmellőztetik. Végzés: Helyes. — 90. Dalmátországhoz tartozó részek és szigeteknek az

anyaországba leendő kebleztetése úgy szinte Galliczia és Lodomeria visszszakapcsolatása, nemkülönbén a' már visszacsatolt Kraszna, Közép- Szolnok és Kővár vidékére nézve is, az orsz. gyűlési meghívás, úgy az ország határainak még függőben levő kérdése, az ellenséggel határos lenni megszűnt varasdi tábornokság polgári hatóság és a' véghegyek báni 's nádori hatalom alá adatása, úgy az egyh. javakat bíró személyek törvénytelen megrovatása érdemében, általában pedig mindazon előleges sérelmekre nézve, melyek az 1830d. oct. 31d. följírásokban előadattak, 's azon évi maj. 1én kelt leírás szerint majd elhalt biztossági tagok kiegészítésével, majd más rendelet által és a' törvényes kívánatokra nézvesti kedvező kir. ígérethől az orvoslás méltán várható, az ohajtott siker tovább is szorgalmazandó. — 91. A' m. k. kam. által a' contrabandialis eseteken kívüli bíráskodás ellen tett panasz megújittatik. — 92. Jóllehet hálásan tapasztalható, hogy a' só ára már több év óta fel nem emeltetett; minthogy mégis jövőre nézve az 1790 : 20. t. cz. elegendő biztosíték nem volna, törvény szorgalmaztassék, mellyel fogvást a' só iránti orsz. sérelem minélelőbbi elenyészése tekintetéből az 1790/1 : 20. t. czikkben érintett végső sürgetős környüállások és esetek kijelöltessenek. — 93. A' váczki káptalan javadalmi a' várerősségek pénztárába történni kellő 10 és illetőleg 5percentes taksafizetésre 1814 évtől nemesek helytart. 's ezekkel kapcsolatos k. intézvények erejével szoríttatni czéloztatnak, hanem az erre kötelezés, tekintetbe sem vétetvén mindazon alá zatos följírás, melyek ez érdemben legfelsőbb helyre kimerítve terjesztettek, a' collationalis levelekbe is nyilván iktattatni rendeltetik; ámbár e' folytonos sürgetés 's a' collationalisokban szokásított záradékos kitétel egyenes törvényelleniségét már az 1791ki orsz. kiküldött sérelmi választmány is bőven és alaposan kimutató. Mire nézve, mivel e' sérelmes események mind constitutionalis alaptörvényünkbe, mind ezekben gyökerezett törzsökös mentességünk és sarkalatos szabadságunk belsejébe világosan ütököznek, azok a' sérelmek közé vétessenek. — 94. Mivel a' jászkun polgárok általában készpénz szűkével fölötté kűzködnek, 's főleg azok, kik kézi munkákkal keresik élélmüket, téli évszakban a' só árát sem szerezhetik meg, mi egészségükre is káros befolyással van, de a' birtokos is marháját, mely gazdasága főágát teszi, szükséges sóval nem láthatván el, e' miatt már többször marhaveszély keletkezett, mi az elszegényülés és adó alapja kevesülését vonta maga után, azért a' só ára törvényes uton és módon alábbszállíttassék. — Vélemény: Előleges sérelmek közt tárgyalatván itt elmellőztetik. Végzés: Helyes. 95. Ámbár az 1840 : 26. t. czikk rendelete szerint az egyh. személyek hátrahagyott tömege öszszeírása 's felosztásának nem kirekesztőleg a' kam. 's egyh. személyek hanem az illető örökösök közébejtéttel is kellene megtörténni; de mivel ennek ellenére a' besztercebányai püspök Belánszky József 1843. jan. 3d. történt halála után hátrahagyott vagyon öszszeírásához 's elosztásához az illető örökösök nemesek meg nem hívatlak, hanem azon ürügy alatt, hogy őket a' végintézet végrehajtója úgy is képviselni fogja, hozzá sem bocsáttattak, e' sérelem orvosoltassék. (folyt. köv.)

LEGUJABB Az aug. 27d. ker. ülés a' részek visszacsatoltatása iránti rdi 2d. üzenetet el nem fogadván az elnökség személynöki meghagyásból felszólította a' polg. követeiket, hogy orsz. végzeshöz képest az élelmezési biztossághoz minélelőbb iparkodjanak választani képviselőket. Ezen felszólítás újra felidőzte az aug. 10kei heves vitaközléseket oly tüzzel, hogy e' napi kerül. ül. 's ben semmi eredményre sem juthattak, hanem az e' napi orsz. rendi ülésben a' 4d. rend mégis czélját érte, mert 3 helyett 4 azaz minden kerületből egy egy városi képviselő határozottatott választatni, minek megállapítása után az orsz. ülés a' büntető eljárási tovább folytatá.

Budapesti napló. ♂ Mostis, mint jobbadán mindig. vásári időszakunknak egyik főérdekét megyei közgyűlésünk tevé, melynek ez alkalommal gr. Széchenyi István jelenléte 's részvétele különös rugalmasságot 's élénkséget, mondhatni lelket adott. Szíveselő volt az e' teremekben hosszabb idő óta nélkülözött nagy hazafit valamint a' Karok úgy a' nagy számu hallgatóság részéről is kitűnő tisztelet és méltánylat legelénkebb jeleivel fogadtatva látnunk, valamint élvezet és tanúság, genialis szónoklatait hallanunk, melyek hallgatásában, bár érákig tartanak is, ki nem fárad az ész, nem lankad az értelem, mert a' hennök serkedező vidor elmésség és humor hegyi-forrás-frissességű gyöngyei által örök elevenségben tartatik a' hallgató elméje. Egy az a' d o t i l e t ő nagy fontosságu 's remélve hisszük, szintolly eredményű indítványa volt magva fényes szónoklatának, mely köz megegyezéssel el is fogadtatott, mint azt megyei tudósításunk bővebben eladja. — E' napokban könnyű hajóhidunk igen nehéz próbát állott ki. A' szállítási teher a' hidon, mint tudva van, szerződésileg 60 mázsánál több nem lehet egyegy szekéren; kedden reggel azonban két gyapjus-társzeker érkezék, mindegyi-

ke 150 mázsánál több nem lehet egyegy szekéren; kedden reggel azonban két gyapjus-társzeker érkezék, mindegyi-

isp. helye stünkben n olvastatás orsz. gyűlé leirat ker beszéd lei nokainak dása 's ino kolin; e lolni a' n adásokban eredvényh sem enged tik 's egyik nemzet el táblának, emliteni. nemzet ol föRRk. el intéztetik rosok bék ságot aján miszerint sék fel, fel

ke 150 mázsa teherrel, úgy, hogy egy-egy kocsi belé- számítva saját súlyát, alkalmasint nem igen messze volt a 170 mázstól. A vámszemélyzet minden lehető elővigyázattal volt, 's minden egyéb közlekedést eltiltott, 's az óriási teher a hid iszonyu recsegése 's karfáinak hajlongása közben szerencsésen átszállított; azonban hasonló merényeket, kivált az év vége felé, midőn a talapgerendák bizony meglehetősen elviselt állapotban vannak, nem igen mernék ajánlani, a próba kissé mégis nagyon főbenjáró lehet! — Kevésbé szerencsés vala esütörtökön egy ujvidéki nagy rakható, mely vásári mindennemű árukkal terhelten e nap reggelén a hidon keresztül bocsátott, 36 tőrszerencsésen átment, a 37d. a hidhoz ütődven sérülést kapott, a viz iszonyu erővel tolokodott belé, a súlyedés elkerülhetlen vala, mi az alsó Dunafürednél be is következett. Emberi élet nem veszett el; az árukat, noha nagy részben elromolva, egész napon át halaszgáták, de a kár azért igen telemes. — Szerdán aug. 28kán üllék Budán tamerini gr. Széchen Miklós kir. kincstári elnök ö nméltóságának beiktatását; az ünnepélyes szertartást szép és velős beszédek jellemzik. — Szigligeti a népszerű drámaköltő Lendvayval műutazásra indul. Nem kételkedünk, hő tapasztalásokkal térendnek vissza fővárosunkba. — A középponti vasúttársaság teljes meghatalmazottjává Ullman urat választá; a pályaudvar telke iránti szerződés e napokban kötött meg. — Az említett vasútnak Vác felé menő ága, alkalmasint a gödi pusztán vonuland keresztül, melyet, mint rebesgetik, gr. Széchenyi István szándékozik megvenni. — Helybeli lapjaink ismét egy jeles magányvállalatról tudósítanak; i. i. Kőszeghy orvos- tanár ur siketnéma intézetéről, mely fővárosunkban már october elején fog megnyitani. — Jelenleg nemz. szin- padunkon egy a vidéken országoszte magasztalt ifju színész nő Komlóssy Ida k. a. ad vendégszerepeket; hogy azok az armányos vidéki recensek oly gyakran jég- re vezetnek bennünket pestieket! — A játékszíni bíráló választmány, mond a Budapesti Híradó, 15 hónap alatt nyolc év (!) eredeti színművet bírált meg 's ezek közül csak egyet (!) fogadhatott el, 's ez is meg- bukott! Iszonyú! — A budai Svábhegynek némelyek magyar nevet akarnak adni, a Pesti Divatlap egész se- reg nevet közül ezen anabaptismusra; részünkről a „Budafó“-re szavaznánk. — Örvendő tapasztalhatni egy idő óta, hogy a tavaly annyira elterjedt külföldi cigá- rók szívása, esökkenni kezd, 's itt is ott is jó izletes belföldi szivarok tűnedeznek fel, minők p. o. a legujab- ban oly közkedvességre kapott „nemzeti“ és „Eszter- házy (vagy plantage) szivarok“; csak rajta uraim, gyá- rasok! minél több jó belföldi dohányt, de jótám, 's fo- gadjuk, két annyit szívunk el a nemzeti termékből 's így a ti hasznotok is kétszeres leend, a pénz is itthon ma- rad. — Nemzeti színházunkat igen erőzhető vesztéses érte, női személyzetének egyik legjeleseb tagját a ked- ves Hubenay Ferenczét vesztvén el. A kérelhetlen halál e düstehetségű, sok oldalú ifju művésznőt teljes virágkorában élete 26dik évében szakasztá le a pályá- ról, melyen esüggeden szorgalma és szép tehetségei már már a művészet koszoruját biztosíták neki. Hube- nayné mindenestre azon kevesek sorába tartozik, kik hivatásuk lángjától elkapatva önszorgalmuk áldozatává lettek. Hídeg teimeit tegnap aug. 31kén takarítottuk el. Színészetünk, mellynek keserveit 's örömeit 14 éven ke- resztül érezte, egyik legszorgalmas 's jelesb tagját, az erkölcsiség, ama sikamlós pályán is, tántoríthatlan 's nemes jellemet, jóakaróji, barát 's tisztelőji az öszinte- séget 's igénytelen szerénységet méltán kesergik a 26 éves hölgyben. Nyugodjanak békében a színészetünk e- melése végett is még legalább annyi életpályára érdemes korán hamvadónak teemei! — A pesti János fővétel- most mult vásár mind a hazai termékek mind a gyár- és kézműcikkre nézve igen élénk volt, különösen a gypaju igen felszökken áron kelt; ellenben az ugyne- vezett rőfös vásár kevésbé volt kielégítő. A hazai termé- nyek hivatalos árjegyzékét jövő számunk adandja.

Pestmegyel közgyűlés. Aug. 27kén m. fő- isp. helyettes elnöklete alatt megnyit érdekös gyűlé- sünkben némi előzvényül szolgáló apróbb tárgyak fel- olvastatása után a követi tudósítás 's ennek folytatában az orsz. gyűlés berekesztését oct. 15re kitűzte kegy. kir. leirat került szőnyegre. Bajos volna megkísérteni ama beszéd leírását, mellyet egyike megének első szó- nokainak K. L. majd másfél óraig tartott. Eziránti előa- dása 's indítványának tehát csak rövid vázlatára szorit- kozunk; e l m o n d á: miszerint az nem fog megfe- lelteni a nemzet várakozásának, hogy a királyi elő- adásokban öszszeszedett életkérdéseknek nem vég- eredvényhez jutására de még csak kellő tárgyalására sem engedtetik idő, midőn a sajtó lebilincselve tartat- tik 's egyik vagy másik tárgyra nézve öszinte akarat a nemzet előtt nem nyilvánittatik. Nem mellőzé el a frdi táblának, or. gy. tárgyak körüli megfoghatatlan eljárását említeni. Mégcsak a kir. városok rendezése, mellyet a nemzet olly szívszakadva vár, sem terjesztethetik fel a főRRk. ellenzése miatt ö felségéhez, pedig ha most nem intéztetik el e kérdés, akkor compromittálva lesz a vá- rosok békés reformja. Végre szilárd akaratot 's elszánt- ságot ajánlva, egyszerűen ö felségéhez felírni javasolt, miszerint a jelen körülményekről kellőn világosítas- sák fel, felírásba szövetvén a kir. városok rendezésének

a' felső tábla általi akadályoztatása is, hogy ne zárja e- löttünk el a haladás esatornáit. P. J. t. l. keréken kimon- dá, hogy a' mit e' jelen or. gy. nyerünk, az említést sem érd- demel; egy más t. b. a' főRR. hisztóriai állását feszegeté; ad notam sumtum. Most felszólalt a' nagy hazafi gr. Sz. I. kit mint mondá egyedül e' gyűlés hozott le Pozsonyból. Mindjárt érdekes beszéde elején megemlít politikai baj- nok ellenét K. L. hogy bár sokban egyértelmű is vele, de a' jelen gyűlésen tartott beszédében előadott szempont- tól egészen eltérnek nézeti, ajánlá a' türelmes kitarást, nem izgatni tehát a' f. tábla ellen, v. aut- autként nyakra- főre törni, hanem elvárni a' kedvező pillanatot, 's ak- kor rántani fel a' vitorlákat. Jeles 's elő nem adható ké- pekben rajzolá e' nemzetet 's helyzetét, hasonlítván azt olly lábadozó beteghez, mellynek még erősítő- szerül egy kis tokaji borba mártott zsemlyét adogatnak üdül- lés végett. Mi lenne belőle ugymond, ha türelemmel el nem tudnók várni tökéletes lábba jöttét? Szükség meg- gondolni: mi volt 's mi most, már a' tudós Herder elé- neklé fölöttünk a' soha föl nem ébredés siri énekét, pedig lám még is megvagyunk, 's így nem volt igaz. Nem osz- tozik Ny. P. előadásában sem, ki azt mondá, hogy jelen orsz. gyűlés eredménye semmi. E' napi tanácskozást főisp. helyettes ö m l g a azon megjegyzéssel zárta be, hogy e- gyedi véleménye szerint K. L. előadása nem helyeselhe- tő, egyébiránt az ö felségéhez teendő felvilágosító felírás tartalmát a' fenérintett indítvány szellemében mondá ki. Más nap vagy is aug. 28kán az említett beszéd vezérfo- nala szerint szerkesztett felírás felolvasatott 's az kör- levél által az ország thatóságival közöltetni fog hasonló határozat-szorgalmazás végett. Ezután a' thatóságoktól érkezett körlevelek tárgyalattak (Pozsony, Abauj, Tolna, Zala, Szabolcs, Soprony vgyéké 's Turopolyaé) 's csupán ez utóbbi pártoltatott, mire az először jelen gyűlésen fo- ganatosított scontro vagy megy. tisztviselők e l j á r á s i megbizásirul számolás került szőnyegre. Miken átha- tolás után, szót emelt gr. Széchenyi István ur, mivel e- löbbi napon ígéretet tön hogy indítványal lépend föl; megvallá azonban, miszerint tünődék, be kellé szavát vált- ania 's indítványa el nem fogadtatása esetében a' tanács- kozásra szánt időt eredménytelenül vesztegetnie annál- inkább, mivel ugy véli, hogy a' teremben uralkodó nem kis hőség szavai elfogadására nem épen alkalmasokká teszi a' kedélyeket; de nem kis örömmel látván egyszer- smind, miről a' mult napon is meggyőződék, hogy az ösz- szesereglett RR. köztvannak még jóakaróji 's kihallgat- tás előtt nem fog rá kimondatni a' kárhoztatás, mi egés- sen más tere állítja őt, mint minön Pozsonyban áll, hol a' fiatalabbak kisoriták 's hol fátylós éji- és macskaze- nék, éljenzések és piszszegetések az előítéletek sugalmi szerint váltogatják egymást — indítványal föllépésre csakugyan eltökélé magát, ámbár tudja, hogy divatból kikopott tárgyakról szóló csiklandós, itt azonban a' szab- bad tanácskozás még egész épségében él, mert jóllehet ő állítá fel köztünk az elvet, hogy valakinek eszét és szán- déka tisztaságát becsületes értelemben gyanúsítani kell, ugy azonban hogy tér is adassék önvédelemre a' gyanús- itottnak. Nyilvánosság barátjának nyilvánítja ugyan magát, de azt is véli, hogy nem mindig jó kidobolnia a' dol- gokot, nehogy a' rossz akaratukat mintegy felhíjuk gát- lására szándékunknak; hanem őt ez sem riasztja el a' fel- szólalás silletőleg indítványozástól, mivel sokat mert már ő eddig is, merni fog ezentul is. Kiemelé azután, hogy a' házi adó, szinte egyike teendőinknek, megbukott; hogy a' telekdij — egyike azon réveknek, mellyben hazánk kétes jövendőjü barkedja a' még távol czél felé evezésnek ki- köthetne — talán mert a' fizetés keserves manipulatio, ki- vált hol, mint nálunk, fizetni alig van miből — szinte meg fog bukni 's így ismét körültekinteni kénytelen a' hazá- ja felvirulását öszintén ohajtó kedély, hol azon vis mo- trix, mellyel pangásából ki lehetne emelni anyaföldün- ket? E' körültekintéskor a' financialis orsz. választmány munkálatával találkoznak szeméi, melly a' haza közszük- ségeire nem ugyan 5. milliót, mint elejénte a' gr. hanem csak hármát, ezt is 35. év helyett 4re véleményez meg- ajánlandónak. Az igen 12. millióra növekedő öszveg- gel lehetne ugyan valamicskét lendíteni, de tagadhatni é, hogy az, nevezük bármikép, üdvtelen subsidialis rend- szernél nem fogna egyéb lenni, melly ezen valamicskét is a' lassan beszivárgó fizetés, itt ott pedig olvasztó ke- zelés miatt életbe léptiben meszse fogná tán hátralökni. E' szerint reményelhetni é, hogy az orsz. választmány ál- tal 4. évre megajánlatni véleményzett évenkénti 3. mil- lio virulásra fogja teendőink roppant halmazából kie- melni honunkat? főleg ha meggondoljuk, hogy az orsz. választmány 40 ivnyi munkálatát a' követek előbb kül- dőkkel közlendik; megyeinknél előbb az utasítás készi- tésre megbizott választmányhoz, ettől közgyűlésre, melly bizony nem fog tartatni rögtön és mohón, vánszorgand

szokott lassúsággal, arról sem feledkezvén meg, mennyi ármányt, mennyi fondorkodást követend el fizetni nem akaró hazánkfiak sáskaserege, hogy megmenthesse vala- mikép szűz vállait a' teherviseléstől, mellyet anyaföldünk igényel hű fiaitól; ha meggondoljuk, mennyi időbe kerül míg, föltéve a' legjobb esetet, hogy kedvező utasítasó- kat kapandnak ez ügyben a' követek kivétel nélkül — v a l a m i b e n megegyezend Pozsonyban épen a' te- hetősök 's így fizetni képesebbek osztálya; végre 's mindenek fölött ha meggondoljuk, hogy oct. 15ke, az országgyűl. berekesztésének határnapja küszöbünk előtt áll: jóstehetség nélkül is elmondhatni, hogy ezen közügy ismét elcsücsül 's mi újra nem fizetünk. Melegít- tessék föl a' porták szerinti kivetés, mivel tán azt igazsá- gosnak nem találják, tehát újra nem fizetünk; a' dunántuli megyék aránytalanul megterheltevének hiendik mago- kat, hát nem fizetnek; a' kezelésre felügyelést kormány és nemzet egyiránt követelvén magának, mi miatt ismét nem fizetünk 's mennyi kibuvó- ajtócskát találunk még, főleg a' választmányi 40 ivre terjedő munkálat halmaz redőjiben, csak hogy ne fizessünk?! Azonban valamit tennünk mégis csak kell, ha mindenben hátramaradá- sunkat még inkább növelni, tetézni nem akarjuk. Ö (a' szóló gr.) az adókul sokat irt már, de parányi foganattal; az orsz. gyűlésen, subsidiumot nem fogadva el, az adóért vitt; jelen állásunkban kész most már alkudozni a' kö- rülményekkel 's elfogadni a' 3 milliót csak 4. évre is, ugy is mint subsidiumot. Hogy tehát anyaföldünk köz- terhei mindenki által aránylagos hordozásának igazsá- gos, honunkra pedig egykor áldást, üdvet árasztandó sz. elve ezen elsülyedéstől lehetőleg megóvassék, a' gr., ki azt akarja: gleiche Rechten, gleiche Lasten, megyei választmányt ohajt kiküldetni, melly még most e' gyű- lés folyama alatt, ha ugy tetszik, a' megyei teremben nyilvánosan tanácskozandván, véleményt terjeszzen a' RR. elibe, miként lehetne ezen ügyet föleleveníteni 's e' fölelevenítést a' haza szivéből az egész országra kisu- gároztatni, hogy mig Pozsonyban az egyik rész rend- szeres adót sürget, a' másik csak subsidiumot ajánl 's anyyi időpazarlás után egymáshoz majd csak köze- ledik; mig az egyik fél várvívó, a' másik várvédő sze- reptet játszik, mi a' tulsó kapun a' vivók segedel mire berontva a' majoritást ezek részire dönthessük el. — A' megyei választmány véleménye azonnal megvizsgál- tatván a' RR. által, az igen keletkező határozat nem- csak az országgy. követeknek volna megküldendő, ha- nem a' haza testvérmegyéji, sz. kir. városok 's kerüle- tekkel is pártolás végett közlendő. — A' kineveztetett választmány azóta délutánoként munkálkodik. Aug. 29kén 's 30kán egy 38 ezer pfrtrul szóló igen bonyo- lult viszonyu 's kétes hitelesítettü váltó iránti iromá- nyok tárgyalattak egész terjedelmükben 's elegy kül- döttségre bizott utóljára is két nap elvesztés után az ügy. — folytatjuk.

Esztergom vgyének aug. 6án tartott köz- gyűléséről röviden ezeket közölhetjük: Ámbár Esz- tergom vgye részéről a' követeknek a' szab. kir. váro- sok elrendezése tárgyában adott utasítás a' kir. főfelü- gyelői, vagy mint az utasításban neveztetnek, királybírói hivatalok törvény általi megalapítását rendelé szorgal- maztatni, kellő figyelembe vételén ez alkalommal még- is, hogy a' kinevezendő főfelügyelők, hivataljok termé- szeténél fogvást a' kormány érdekeinek leendvén képviselőji, ez érdekeket azon esetben is, ha azok a' nemzet érdekeivel öszszeütökésbe jönének, azon hathatós be- folyásuk használatával, mellyet az ujdouan engedett jogok gyakorlához még nem szokott polgárok kö- zött tekintélyük 's hatalmokkal szerezni fognak, kétség kívül előmozdítani ügyekezendnek, e' fölött az illy fő- felügyelők megalapítását által ismét azon hivatalok- száma szaporítottván, mellyekben támadott üresedé- sek országgyűlés után, pedig többnyire országgy. ta- gokkal szoktak betöltetni, ezen főfelügyelőségek felál- litása az országgy. tagok függetlenségének önérdék ál- tati veszélyeztetését, hivatal-vágytul áthatott mostani i- dőben nagy mértékben mozdítaná elő, 's így a' szab. kir. városoknak a' főfelügyelői hivatal megalapításá mellet- ti elrendezése koránsem teremhetné azon gyümölcsö- ket, mellyeket az említett hivatalok felállításával nélkül ho- zandna, ide járulván az is, hogy a' főfelügyelők, noha a' H. tanács által gyakorlott felügyelés mellett szükségte- lenek, még is a' szab. kir. városokra, mivel azok köz pénz- táraiból huznák tisztí fizetéseiket, új terhet hártának, ezeken felül pedig a' szab. kir. városok eddig fenállott kiváltságokkal, mellyek a' kormány által nevezendő illy városi fő hivatalnokot nem ismérnek, ellenkezőnek; oda utasítottak követ urak, hogy szab. kir. városokban a' főfelügyelői, vagy anyautasítás szerint királybírói hiva-

talok megalapítását minden alkalommal ellenezék, azon kijelentés mellett, hogy inkább kívánják Esztergom Rdei a' szab. kir. városokat jelen helyzetökben hagyatni, mint azok elrendeztetését kir. főfelügyelői, vagy királybírói hivatalok megalapításával is eszközölni.

Spanyolország.

Aug. 13d. hirdetésk ki végre azon rendelvényt, mely az egyházi javak eladását megszünteti. Néhány nap óta élénk viták tárgyá volt az 's az ügydöntésben, mint a' Romával jó egyetértés főfeltételében, az özvegy királyné tulfeszített részt von. Ez intézkedéseket azonban általában kedvetlenül fogadák 's valóban politikaellenesek 's időkivüliek is. Politikátlannak, mert a' status-jóság vevőit, bár a' rendelvény előszavai az eddig eladottjóságok illethetlenségét erősítik, igen nyugtalanítják 's az ellenzék kezébe hatalmas fegyvert nyújtanak a' kormány ellen; időkivüliek, mert a' legjövődelmbsjóságok már ugy is eladtván, a' még meglevők kevés jövedelme a lig földöz a' jóságkezelési szükségesség költségeket. —

Anglia.

Sztambulból jul. 27dik kelt levél azon szomorú tudósításon kívül, hogy Stoddard 's Conolly kivégeztetésök csakugyan bizonyos, azt is közli, hogy Wolf drt Bocharában erővel viszatartóztatták. A' khán meghagyta, hogy mig chokani hadjárásából meg nem tér, el ne bocsássák. Félő, mikép a' nyájas tértőre is elvégre azok szomorú sorsa várakozik, kiknek megsabadításaért zarándokolt Bocharába. Ezen középázsiai kis vadfőnök ellen tehát a' hatalmas Anglia mitsem mer? — A' marokkai ügyek Anglia 's Franciaország közti folyama az orosz czár szándékának fölötte kedvez! Látogatása alatt tett ajánlatit Nesselrode, megérkezte óta, ismétlé. Hitelesen beszélük, 's ezen tanakodásról a' francia kormánynak tökéletes tudomása van, mikép a' pétervári udvar Angliának azon esetre, ha Franciaországgal háboruba veyülne, határtalan véd-'s dacszövetséget ajánlott 's azon készségét nyilvánítja, mikép egész szárazföldi 's tengeri haderejét a' szövetséges statusok intézkedése alá kész bocsátani. Az angol kormány feleletét könnyű kitalálni: reméli ugyanis, hogy Franciaország Anglia mérseklett 's igénytelen ohajtását háboru nélkül is teljesíteni, 's mikép, ha szerencsétlenségéből Európa nyugalma megháborítottá, minden kormány összesz érdeke hozandja magával az ellenségeskedésnek oly erőfeszítéssel vetni véget, mely rögtön kívánt sikert eszközöljön. Most minden attól függ: mit fog Guizot az aug. 11d. sürgönyre felelni, mellyben elhatározó 's ügydöntő választ szorgalmaznak; ha kielégítő leendő, ugy a' vihar ez uttal lecsöndesül, ellenkezé esetben nem tudni mi történik. — A' dublini egyetemen O'Connell és fogolytársai büntetés alóli föloldoztatásukért kérelemlevelet nyuj-

tottak a' belminiszterhez, ki azt tüstint ő fels. elé terjeszté. Az utolsó parlamentülésben pedig 100 ezer aláíróval ellátott kérelmet terjeszte az alsó ház elé O'Connell fija az izgató szabad lábra tétele iránt. A' Court Gazette szerint azon 13. lengyel menekvő, kik eddig Londonban éltek, az orosz czártól nyert engedély következtiben honába viszszatért.

Franciaország.

A' touloni kikötők, a' marokkai ügyek folyama alatt, olly munkásságot fejtenek ki, millyet rég ideje láttak. Aug. 15d. is az ünnep daczára egész nap lö-'s hadi szereket szállítottak Egerie korvettre, mely a' marokkai partokhoz induland. Aug. 17d. kelt kormányparancs következtiben egy gőzös fregát, alig érkezett kikötőnkbe, rögtön Tunis felé indított a' száz álgus inflexibleért, ezzel együtt Joinville hajóhadát szaporítandó. Rendeltesök utja most már Mogador; mellynek egyáltalán ellenséges érzelmű lakosít nincs miért kimélni. Tanger előtt csak két francia tengerész esett el 's harmincz lón sebesítve; de tiszt egy sem. Rubis igen jó szolgálatot tön congrveröppentyüjével; alig süttöt el öveten, a' kijelölte városrészt tüstint lángba borult. Joinville hg kénytelen volt illy erőlyesen föllépni; annál inkább, mert Bugeaud táborfő nem volt olly helyzetben, hogy jelentékes ütközethez foghasson; különben könnyen veszélyes körülmények közzé jött 's ideigl. védelemre kényszerítetett volna. Jelenleg a' szultán fija 30 ezer főnyi csapattal táhoroz vele szemközt 's 20ezer nyi segéd sereg készülöben van. Mi világosan oda mutat, hogy az alkudozások alkalmikor használt bujósdi-ajtócskák 's határnap-kérések arra valóok voltak, mikép az időt addig huzza-halaszsa, mig seregeit összegyűjti. A' szultán hiütlensége most már tiszta világos. Illy körülmények közt nagyon sajnós, hogy a' Bugeaud által szorgalmazott segélyt tüstint nem küldik. Abdelkaderről erősíték, hogy a' birodalom belsejébe utasítatott; most azonban bizonyos, mikép a' marokkai táborban van. Spanyol újabb lapok sok részletességet közölnek ugyan a' tengerszorosrul, de semmi bizonyost sem a' francia hajóhad újabb rendeltetéséről; közhir szerint azonban két részre oszlott az, egyik Mogador, másik Laras ellen induland. Joinville hget ütközet végezte után az idegen hajók parancsnoki 's köztük don Enrique spanyol infans is, üdvözölték, de az angol másodparancsnokot nem fogadta el a' hg, mert azt várta, hogy az admirál fogja hozzá magát megalázni. A' Marokkó és Spanyolországi viszonyok a' Heraldó szerint ki vannak egyenlítve. Egy madridi tudósító megjegyzi, mikép a' szultán Spanyolország nézeteiben osztozott, Franciaország pedig amaz alkudozásokról még nem mondott le. De Plus hajóhadnagy Parisból nyakrámegérkezvén tüstint Joinville ghez ment, egyszerűs mind Glücksberg hgnek sürgönyököt hozott, ki Joinville hg-

gel beszélgetése után azon éjjel indult a' szultánhoz, mint francia ügyviselő. Cadizi aug. 11d. tudósítás szerint Joinville hg még folyvást Tanger előtt tartózkodik; hajóhada egy része azonban már Mogador 's Laras felé vitorlázott 's azt a' hg is rövid idő múlva követendi. — A' taiti ügy miatti angol-francia surlódás kiegyenlítés ponton áll. Mind két rész nagyot közeledék egymáshoz. Az angol kabinet megismeri: mikép Pritchard Taitin játszott szerepében ügyviselői hatáskörét áthágtá, mi elég ok volt őt a' szigetéről eltávolítani. A' francia kormány ellenben rosálja Aubigny hadnagy eljárásí modorát, mert Pritchard mint ügyviselő kiméletesb bánásmódot igényelt volna. Ugyanazért Aubigny hadnagyot visszahiják, viszont Anglia kijelenti, hogy nincs szándéka Pritchardot ismét oda küldeni. Soult még sem tért Parisba vissza, hanem st. Amand mezei lakán tartózkodik; a' polyt. iskola fölösztatása iránti megegyezését telegraf által kívánta 's kapta meg a' kormány. A' miniszteri lapok nyugtató biztatgatásai daczára sem akarja hinni a' közönség, hogy Soult marsall 's tisztársai közt a' kívánatos öszhangzás tartós legyen. Az indirect adó nyilvánított 's mult év elejétől folyó évi július utóljajig terjedő táblás kimutatása szerint a' belczukor-termesztés 's fogyasztásnak 8325 gyár munkálkodott 's igy 59el kevesebb mint 1843ban, de a' gyártvány mennyisége növekedett. 1843. legkedvezőbb hónapjaiban 4,119,136 fraknyi értékű-, 1844ben pedig 5,078, 311 fr. áru adatott el 's igy ez idén 518 ezerrel több volt a' jövedelem.

Oroszország.

Fridrik hesseni hg neje Alexandra nagyhgű hosszu szenvedés után aug. 10kén d. u. 4 és 5 óra közt, miután aznap reggelén egy herceget szült, meghalálózott. Czár ő felsége a' gyermeket azon pillanatban, mint megszületett, egy protestans lelkész által megkereszteltetni rendelé, miután a' kised hg még egy óraig élt. A' nagyhgű tetemei 's hó 13kán Zarskoje Selóbol Sz. Pétervárra fognak vitetni, ott a' vártemplomban, hol egyszerűs mind a' czári sírbolt van, három napra közszemletárgyul kitétetendők.

Görögország.

A' lassan haladó választások mindenütt a' legoelmányabb kihágások, vesztegetések, vagy álszavazati ezédulák szedése, a' választási vedreknek, ha t. i. egyik vagy másik fél magát legyőzette látja, ellopátása vagy szétromboltatása közt mennek véghez. A' miniszterség már szinte romélleni kezdé, hogy többséget nyerend. Milly rend és biztosság van a' tartományokban, csak onnan is képzelhető, hogy magában a' fővárosban éjlelenként háztörések, rablások, cselédeknek rendörökeli veszekedése vannak napi renden, és hogy közelebb is Athéne és a' Piraius közt két francia tengeristiszt fosztatott ki náluk volt vagyonából.

É R T E S Í T Ő.

Czukor-gyár egyesület.

A' pesti czukorgyár egyesület kormányzó választmánya ezennel közhirrét téteti: hogy mostantól kezdve, addig is, mig az illeto gyárhivatalok rendszeres betöltése eszközöltetnék, az egyesülethez intezendő minden levelek, részvényfizetések vagy aláírások 's b. nem — mint eddig — a' kereskedelmi társaság hivatalában, hanem a' pesti czukor-egyesület' czime alatt, Jalicz Ferencz választmányi tag által (király utcazi 1369. sz. alatti lakában) fognak el fogadtatni. Kelt Pest, aug. 12kén 1844. Vereby József, egyes. titoknak. 1-3

Pusztarészek haszonbérbeadása. Mélt. zsadányi és török sz. miklósi Almásy nemzetség Török Sz. Miklósi uradalmához tartozó némelly pusztarészek folyó évi september 28dik napján reggeli 10 órakor a' török sz. miklósi urasági háznál több esztendőre nyilvános árverés útján a' többet ígérőknek haszonbérbe fognak adatni, ugymint: a' Sz. Tamási pusztában két ráta, egyik, mely 2382. holdbul áll jövő 1845ki sz. Györgynaptól; másik mely 2489. holdbul áll, folyó évi sz. Mihály naptul: ug' a' Cséfalvi pusztá, mely 5200 holdbul áll, ugyan jövő 1845ki szent György naptul fogva; mellyre a' kivenni szándékozók illeto bánatpénzzel ellátva meghivatnak. a' szerződési pontok a' török szent miklósi tisztartónál megláthatók. 1-3

Hirdetvény.

Szabad kir. Szeged város tanácsa részről közhirrét tétetik, hogy kebelében ujo-

lag felállítandó három rendű lyányiskolában a' tanítónő-székek, mellyekkel 100 p.f. évi fizetés járul, csöd útján betöltendők levén határnapul f. e. szeptember 26ka tüzetelt ki; mellyeket elnyerni kívánók tanítói oklevelekkel, 's maguk mikénti viseletéről szóló bizonyítványokkal ellátott folyamodásaiknak fenebb kitűzött határnapig beadására ezennel felszólítatnak. — Szegeden 1844. évi aug. 12kén tartott tanácsülésből.

Hirdetvény.

A' nm magyar kir. udvari kamra rendletéből tek. ns Borsodmegyében kebelézetett diósgyőri k. koronai uradalomhoz tartozó Miskolcz városától 2 1/2 órányi távolúságra fekvő Mohi pusztának nagyobb része, melly szántóföldekből, kaszáló rétekből és legelőkből áll, f. évi september 3án a' helyszinén tartandó árverés útján kisebb részekre fosztva, 1844. évi nov. 15ő napjától számítandó 6 évre, többnyire a' nevezett pusztán teljesítendő általános szekeres és kézi szolgálat mellett ígérhető készpénz fizetésért elégedő biztosság kijelelésével a' többet ígérőknek haszonbérbe fognak adatni, valamint az árverési, ug' szerződési feltételek, ug' a' földék fosztásának terve a' hely szinén az ottani uradalmi tisztartóságnál Miskolczon, valamint a' kormányzói irodában az árverés napja előtt is olvashatók és láthatók

Hirdetvény.

A' diósgyőri kir. koronai uradalom részéről közhirrét tétetik, hogy a' Kis-Győr helységében létező palaköbánya használatára 's folyó év september 10kén Felső Győr-

ben az illeto uradalmi erdőtisztés írószobájában tartandó nyilvános árverés útján bérbe fog kiadtni, mellynél fogva, ezen bánját bérbe kivenni szándékozók ezennel hivatalosak. 1-3

Hirdetvény.

A' csákovai uradalom részéről ezennel közhirrét tétetik: hogy a' csákovai, obádi 's petrományi koresmáltatási jog a' kapcsolatban levő épületekkel és 19 holdra terjedő réttel folyó évi augusztus hó 12kén ismételt árverésen, az árverők hiányából bérbe nem adathatván, ezen jogok leendő kibéreltetése végett, új árverési határidő folyó évi september hó 11kén akként tüzetelt ki: hogy akkoron, ha a' körülmények ug' javasolnák, ezen jogok részletesen is 6 egymásután folyó és 1844ki november 1től számítandó évre haszonbérbe vétethessenek. Mindenesetre pedig a' bérleti kívánók bánatpénzzel ellátva bevaratnak. Kelt Csákovárt, aug. 15kén 1844. Zák József tisztartó s. k. 1-3

Hirdetvény.

A' diósgyőri kir. koronai uradalom részéről közhirrét tétetik: hogy e' f. 1844dik évben termett gubicszedés és makkoltatás használatára iránt Felső Győrött az illeto erdőtisztés írószobájában e' folyó év september 9dik és következő napjain nyilvános árverés fog tartatni, ennél fogva ezen fenebbi haszonvételek kézbe kivenni szándékozók, ezennel hivatalosak: a' gubics és makkoltatás iránti becs ugyszinte árverési feltételek ugyanott meg tudhatók levén. 1-3

Gubacs és makktermés.

A' főmeltóságú magyar kir. udv. kincstár kegyes rendeletéből közhirrét tétetik: hogy a' megürült kalocsai érsekség uradalmához tartozó bácsi kerületben létező erdőkhöz találtató és 780 pozsonyi mérőre becsült gubacs és 3890 pozsonyi mérőre becsült makk 1844diki termés, az erdőket szakaszonként érve, külön a' gubacs, külön a' makk, Bács érseki mezővárosban, a' tisztartói lakon. a' szokott órákban 1844dik évi september hónapnak 4dik napján, árverés útján, a' legtöbbit ígérőknek készpénz fizetés mellett el fog adatni. Mellyre a' vásárlani kívánók a' szükséges bánatpénzzel ellátva illendően meghivatnak.

Bírói árverési hirdetés.

T. Pestmegyében kebelzett Tápió-Bicske helységben bírói foglalás alá vett részbírtok, mellyhez tartozik 1 tágas lakóház, és más három curiális fundus, négy taksás ház, másfél telkes jobbágy 8 szellér, mintegy 142 hold szántóföld, 21 hold kaszálóréte, 1 1/2 hold szőlő, 2 hold nádas, ezeken kívül, hanetalán a' végrehajtási somma ki nem telnek, még más rész bírtokbul annyí szántóföld, mennyi szükséges leendő. Folyó 1844. évi sept. 11dik napján délelőtti kilenez órakor, a' helyszinén tartandó bírói árverésen el fog adatni, mi is ezennel közhirrét tétetik. Kelt Pesten, aug. 8kán 1844. — Zlinszky János fősz. bíró. 3-3

Dunavizitálás: aug. k31én 11' 6'' 0''' a' 0' fölött.